

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

„Green Erin“.

VI.

Dr. V. Z., V jeseni 1845. leta je zadela Irsko nesreča, ki se da le primerjati s Cromwellovimi dragonadami in mercvarenji. To je strašna lakota, ki je nastala vsled slabih letin, ki so se ponavljale 1845., 1846. in 1847. leta. To je bila tako grozovita pošast, da jej še dozdej nij bilo nikjer para v celem Evropskem v tem stoletju. Sicer je glad že skozi osemsto let stalni spremljevalec Ircev, ali kaj tacega, kakor imenovana tri leta, nijso še poprej nikdar doživeli.

Dolgo časa je trpelo, predno se je bogata Anglija odločila od glada umirajočim Ircem na pomoč priti. Zabavljajoč so Angleži Ircem se rogali: Vi „preklicovalci“ (repealer), kaj hočete od nas, saj pravite zmirom, da nečete o nas nič vedeti in ste dozdej zmirom zahtevali, da naj vas kar v miru pustimo!

Na zadnje, ko so irski klicaji na pomoč že strahoviti postali, se je angleški parlament še le odvažil na pomoč, in je izdal v presledkih od meseca do meseca v dveh letih čez sto milijonov goldinarjev, da bi bil prišel v okolijsaj nekoliko tej strašnej bedi. Pa tudi ta sama na sebi ogromna svota je malo izdala in tako hitro izginila, kakor kaplja vode na razbeljenem železu. V irske pokrajine Roscommon so se vse vasi izpraznile, tako da nij bilo nikjer nobene žive duše več najti, kajti večinoma so ljudje od gladi pomrli, preživeli so pa zbežali in izselili se. Mrtvih uže nij nobeden več pokopaval, ker se nij nihče več brigal za tak posel. V fari Bantry je en sam župnik po imenu Begley v enem tednu 42 od gladi umi-

rajočih farmanov na smrt pripravil, od katerih jih je potem res 25 od lakote umrlo. V tej strašnej katastrofi je nehala na Irskem vsako vladanje in izvrševanje zakonov, — anarhija je bila povsod v najlepšem cvetu. Sredi tega strašnega dogodka je umrl slavn O'Connell 15. maja 1846. leta na Laškem v Genovi, ves potrt od zavesti, da je po tako uspešnem dolgotrajnem delovanju zapustil na konci svojega življenja svoj narod v tako groznej nesreči.

Pred to lakotjo je štela Irska osem milijonov prebivalcev. Vsled te nesreče je pa v treh letih padlo njeno prebivalstvo na pet milijonov; tedaj je v teh treh letih tri milijone prebivalcev izgubila! Okoli dva milijona jih je pomrlo od gladi in od kužnih bolezni, čez jeden milijon se jih je pa izselilo preko oceana, največ v severno Ameriko.

Ker so bili ti trije milijoni večinoma rekrutirani iz nižjih stanov, delavcev in najemnikov, ostale so nekatere graščine skoro popolnem brez delavnih rok. Ali angleški landlordi so si vedeli kmalu pomagati in bila je nekaterim ta katastrofa prav po volji. Dali so prazne vasi razrušiti, in napravili so iz njiv travnike in pašnike v prosep ovčarije in govedarstva. Ot tistih časov se je tudi na Irskem živinoreja izdatno povzdignila.

Tako najde človek na irskih kartah od 1845. l. in prejšnjih let več tisoč vasi zaznamovanih, od katerih nij dandenes nikjer nobene sledu več.

Od tistega časa sej nij Irska mogla nič več oporaviti, — še dandenes ne šteje njeno prebivalstvo veliko nad pet milijonov.

Mej tem se je pa severna Amerika vsled te nesreče jako okoristila.

Dandenes prebiva v severo-amerikanskih zedinjenih državah čez deset milijonov Ircev, deloma prvotnih naseljencev, deloma pa uže njihovih otrok in vnukov. Ti Irci se večinoma tam prav dobro počutijo in nekateri od njih so bogatini prve vrste. Akoravno severo-amerikanski državljani imajo še vendar v sebi ne pomanjšano staro irsko gnjev in srd na prokletega „Sassenacha“, in spremljajo zmirom z veliko pažnjo vse dogodke svoje prvotne domovine. V tem jih pa tudi marljivo podpirajo in podpihujejo vsi drugi Amerikanci (Yankeeji), ki imajo še od časov Washingtona staro piko na Angleže.

To se je posebno očevidno pokazalo v zadnji severo-amerikanske državljanske vojski. Znano je, da so takrat Angleži na tihem in tudi očitno južne puntarje podpirali, kar je legalno republikansko vlado napolnilo z nepopisnim sovraštvom do Angležev. To priliko so amerikanski Irci v zvezi s svojimi evropskimi brati porabili, da so napravili tajno zvezo zoper Anglijo.

Po irskih pravljah je bila jako imenitna v starih časih mej keltskimi Ersi kasta Fenijcev, ki so bili kakor hrabri vojaki na glasu. Po tej mitičnej kasti so se imenovali ti tajni zavezniki: Fenijci. Na čelu amerikanskih Fenijcev je stal John O' Mahony, na čelu evropskih pa James Stephens.

Začetka 1862. leta so se zbirali prvi fenijski tabori, na katerih so sklicatelji in govorniki posebno na to delali, da bi se veliko „bratov“ vpisalo v to zvezo. V Chicago se je 3. novembra 1863. leta prvi velik kongres Fenijcev zbral in javno pretresoval svoje namere proti Angliji. Ustanovila je ta zveza velik čas-

Listek.

Pravična in resnična pisma spectabilisova.

X.

Gospodičina! V Bosni in Hercegovini govoré ljudje dva jezika, prvi je zemaljski jezik, kakor je oficijalno ime jeziku hrvatskemu, in drugi je „umgangssprache“, to je ravno tisti, kakor pri vas doma na Slovenskem.

Zakaj so v Bosni in Hercegovini iz nič naredili „umgangssprache“ vi menda ne veste? Pa kako bi, ako vam jaz, ki to stvar razumem, ne povem po pravici in po resnici zakaj.

V Vojniški Krajini namreč so do sedaj tudi še imeli v navadi „umgangssprache“, odslej pa, ko se bode Krajina pridružila in vte-lovila zemlji hrvatske, bo zginila do čistega vsa „umgangssprache“ in nastopil bo svoje pravice jezik hrvatski. Skoz to se bode se ve da zgubilo pol drugi milijon takih, ki so pomno-

ževali narodnost „umgangssprache“ govorečo, in zato je potrebno, da se v Bosni in Hercegovini nadomesti zguba.

Pridruženje in vte-lovljenje Vojne Krajine materi zemlji hrvatske, je stvar neprilichna ravno sedaj, ko bi ponemčena Krajina mogla pomagati nemčiti Bosno in Hercegovino, in ne gre v prilog tistim takim, ki govoré kamor privandrajso svojo „umgangssprache“. Kako je „umgangssprache“ uže lepo zelenela in cvetela v Vojnej Krajini, o tem se bo še pisalo in govorilo, ko nas, to je tistih, katere so šteli dné 31. decembra 1880, ne bo več na tem svetu.

Dovolite tedaj, gospodičina, da vam podam tukaj le prepis pisma, pisanega po nekem graničarskem korporalu svojemu prijatelju in kolegi na kordonu, katero je priobčil po originalu letošnji G. J. Deželicev koledar „Dragoljub“.

Lieber Gajo am Cordone! Ich habe mich vor einigen Tagen mit der Joka kirchenmässig bewiebet. Das dir nicht unbekannt und schmerz-

ewige Zeiten beschreiben. To je tako bilo. — Meine Nebenliegende ist bis zur obigen Katastrophe 17 Jahre gealtert, was macht, dass sie vom inwendigen Lebendigkeit ist. Ich habe die Joka durch den löbl. Regementsbefehl mit dem Viehstande dem Grenzhause einkommunirt weil sie keinen Vater und Mutter hat, sondern eine Waise ist.

Früher war ich mit Armuth beunruhigt ich habe keinee Stiefl in der Stube gehabt, jetz hvala bogu leide ich an keiner grossen Nothdurft. Ich rede die Wahrheit im Anbuge. Zuhöre mir weiter. Joka ist gross, kizlig, und trägt hochtrabende Schuhe, am Kopf hat sie schwarze Rabenhaare wie die Schwaben sagen, obschon Raben keine Haare haben sondern Federn, wenigstens in der Militärgrenze. Wenn man sie nur anschaut, hat sie rothe Scham im Gesichte. Die Augen sind mit Schmachtung bestreut.

Wir waren zur Hochzeit schön bekleidet, ich hatte auch etwas Uhrkette und blaue Torba

nik v Dublinu pod naslovom „The Irish People“ (Irsko ljudstvo), ki je postal glavni organ zaveznikov. Po končani severo-amerikanske vojski so imeli Fenijci pripravljenih na tisoče ameriansko-irskih vojakov, ki so bili takrat brez posla in brez službe. S temi vojaki so mislili na obalnih Irske izkrcati se in punt na vseh krajih otoka zoper Angleže vzdigniti. Uže poprej skoz dve leti se je bilo veliko orožja in streliva iz Amerike vtihotapilo in po vsej Irske skrivno razdelilo.

Angleži, po svojih vuhonih o vsem podučeni, so videli, da je skrajni čas, da se kaj stori zoper to zaroto. Vice-kralj irski, Lord Wodehouse je dal v noči od 15. na 16. septembra 1865. l. hišo, v katerej je bilo uredništvo in založništvo „Irish Peoplea“ s policaji obkoliti in izdatelje, urednike in upravnike lista v ječo odvesti. V Corku in v zapadnih okrajih so veliko fenijskih zarotnikov prijeli in pod ključ dejali. Vojaške posadke so se bile izdatno pomnožile in impozantno vojno brodovje je stražilo na obalnih Irske in prežalo na vsako ladjo, ki je prišla iz severne Amerike, v bojazni, da ne bi izkrcala irskih vojakov. Tudi glavo evropskih zaveznikov Jannes Stephensa so ujeli in zaprli, pa posrečilo se mu je, da jim je kmalu iz ječe popihal in se v Ameriko rešil.

Dne 28. nov. 1865. leta je posebna vladna komisija sodila fenijske ujetnike. Večinoma so bili na deportacijo v kolonije obsojeni. Tako je bilo to revolucionarno gibanje potlačeno — pa le na videz. V Chicago je fenijski kongres še zmirom zboroval, tudi uže prvo-seđnika irske republike imenoval in finančni minister irske republike „in partibus infidelium“ je tudi davke razpisal, in glej čuda: do konca decembra 1865. leta je imel ta „minister“ v svojej blagajnici en milijon dolarjev davkov nabranih od amerianskih Ircev. Vse to je angleško vlado napotilo, da je 17. feb. 1866. l. — kar se zopet ravno zdaj ad verbum ponavlja — od angleškega parlamenta zahtevala prestanek ali suspendiranje „Habeas Corpus-Acte“ za celo Irsko, kar se jej je tudi brez ugovora dovolilo.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 29. jan. [Izv. dop.]

Vsaka seja kaže rastoči razpad in polom one nekdanj mogočne nemško-liberalne stranke, ki je skozi dvajset let kakor mōra vse avstrijske narode tlačila. Človek se mora res čuditi, da so ti ustavoverci, ki se zdaj pri

prvem vstrajnem odporu razpršujejo na vse vetrove, toliko časa mogli vsemogočno vladati.

Zdaj še le spoznavajo Čehi svojo prejšnjo krivo politiko. Kajti, ko bi nikoli ne bili izstopili iz državnega zbora, ne bi prišlo do tacihi direktnih volitev in naša stranka bi bila uže zdavnaj imela gotovo večino v zboru in vladno krmilo v rokah. Celò zdaj, ko volilni red na vse načine prikrajšuje avtonomiste, pridobili so si večino in ta bode nedvomno rastla od leta do leta. Cesarju samemu pa je ta prevrat notranje politike jako po volji; tedaj se nij bati kacega naglega prevrata, ampak napredka po nasvetih in namenu avtonomistične stranke.

V poslednjej seji je storila ta stranka imenitni korak naprej, predloživša zboru spremembo volilnega reda, po katerej se ima volilna pravica za državni zbor razširiti na vse občinske volilce, in kjer občinski red, kakor v nekaterih glavnih mestih, omejuje volilno pravico za občino, na primer na Dunaji, v Pragi, Ljubljani na vse občane, ki plačujejo vsaj 5 gold. direktnega davka. Da se nij še več zahtevalo in zlasti, da se nij predložila sprememba v številu poslancev za razne skupine, temu je kriva ustavna določba, katera za take spremembe terjaja večino dveh tretjin v zboru. Zato se je avtonomistična stranka za zdaj zadovoljila s tacimi spremembami, ki se dadó sklepati s prosto večino glasov.

Debata o spremembi volilnega reda je najbolj kazala, kako hudo je polomljena in razkosana nekdanja večina državnega zbora. Schönerer, Kronawetter, Wurmbrand, jud Auspitz, vsak je kaj družega zagovarjal in nij manjkalo hudih napadov nekdanjih ustavovernih bratov mej soboj. Mej tem, ko je namreč Schönerer zagovarjal in nasvetoval občno volilno pravico, ko je priznal, da se nemški narod v Avstriji zlorabi za plašč, pod katerim se krivica dela drugim, in dalje dokazoval, kako je ustavoverna stranka s chabrusom nekdanj ta zdanji krivični volilni red zlorabila, rekel je Wurmbrand, da on in fortschrittlerji ne glasujejo zato, da si so v principu tudi za volilno reformo. Liberalni Nemec je potem zagovarjal občno volilno pravico kot svobodnostni princip, a liberalni Nemec Auspitz se je iz tega istega principa v imenu večine ustavovercev norca delal! Auspitz je v imenu večine nemške pseudo-liberalne stranke naglašal, da v Avstriji naj

ima le bolj „inteligenca“ volilno pravico, „nezrelo ljudstvo“ naj ostane zadaj. To je nemško-liberalno! Poslanec Kronawetter ga je potem dobro zavrnil.

Za državno sodišče so tudi levičarji postavili svoje kandidate, ki pa so dobili le po 95 glasov, a kandidati avtonomistične stranke po 148 glasov. Tudi to je znamenje časa.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. januarja.

Gospodska zbornica je imela zadnjo soboto sejo. O zidanki železnice po bosenski dolini se je vnela debata ter je vitez Schmerling mej drugim rekel, da je dal berlinski dogovor Avstriji pravico, da zasede Bosno in Hercegovino. Tacega pooblastila pa Avstrija niti nij potrebovala, ker so bile razmere v teh zemljah prej našim mejam zmirom nevarne. Turčija tega nij mogla odpraviti, zato je imela Avstrija brez berlinskega dogovora pravico, da pomaga sebi. Avstrija je pa Bosno in Hercegovino za zmirom zasedla. Turčija tega ne bode mogla spremeniti, drugej vlasti pa Avstrija ne bode nikdar dovolila, da bi stopila na njeno mesto. Kar tedaj Avstrija plača za Bosno, pride samo njej k dobremu a v interesu Avstrije je tudi, da skrbi za materialno blagostanje tamošnjih prebivalcev, ker so avstrijski podložniki. Avstrija ne stoji samo pred vprašanjem, je li naj se v Bosni gradé železnice, ampak stoji pred vprašanjem je-li naj se ta del železnice potegne do Sarajeva. Tedaj pa se mora priznati, da bode dovršenje železnice imelo moraličen efekt, ker se bode reklo, da se v katerej deželi ne gradé železnice za to, da bi potem deželo zopet zapustili. — Schmerling je tu govoril prav za prav zoper svoje privržence ustavoverce, kajti le oni so bili zoper okupacijo Bosne.

„W. Ztg.“ razgláša imenovanje Ziblikieviča za **gališkega** deželnega maršala.

Hrvatski sabor ima sejo dne 3. febr., v katerej bode regnikolarna deputacija poročala o uspehih dogovarjanja z ogersko regnikolarno deputacijo. — Novine pišejo, da sta ban Pejačević in minister Tisza dogovorila se, da se Hrvatoma po združenji Vojne Krajine „dovoli“ 39 poslancev za v Pešto.

V **ogerskem** državnem zboru je pri glasovanji o zakonu d a v k a na povžitek zmagal Tisza. Od 449 poslancev je glasovalo o tem zakonu 393 in sicer za zakon 207 poslancev, zoper pa 186. Večina, ki je pripomogla Tiszi do zmage, broji tedaj 21 glasov; mej temi glasovi je 6 ministrov, ostali glasovi pa so hrvaški.

Vnanje države.

O **ruskem** kancelarji knezu Gorčakovu se je uže Bog zna kolikokrat pisalo, da misli odstopiti. To so pred kratkim zopet trdile angleške „Times“. Pa se zopet preklicuje ta vest. Gorčakov je zdaj v Nizzi, ostane ondi do meseca aprila, potem pa se vrne v Peterburg. Na odstop on da niti ne misli.

Črnogorci so dne 18. t. m. v Bajcih poleg Cetinja slavili narodni praznik, obletnico, ko so hoteli črnogorski renegatje združeni z bosenskimi in hercegovinskimi mohamedani v šestnajstem stoletji uničiti črnogorsko neodvisnost. Pri tem slavlji je bil navzočen črnogorski knez ter vsi črnogorski ministri, dostojanstveniki in grški zastopnik. Črnogorski knez je nazdravil Grškej in grškemu kralju ter je grškemu zastopniku podaril krasen handžar z besedami: „Ta handžar je prelil veliko mohamedanske krvi, zato ga vam podarim v znamenje zmage nad Turki, katero jaz in moj narod iz celega srca privoščimo Grkom.“

V kopenhagenskih dvornih in diplomatskih krogih, ki morejo zbog svojih ozkih zvez z **Atenami** biti dobro podučeni, trdi se odločno, da se evropsko diplomatstvo zastoj trudi, z novimi konferencami preprečiti vojno mej Grki in Turki. Na drugej strani pa bodo stroški, katere zahteva na angleški svet sklicana armada, Grško uničili gmotno ali pa jo

mit Silber. Joka war am Kopf mit Rosmarin bewachsen, alle Menschen schauten auf ihre neue pregača, kako sunce krasna je bila. Das Herz hat mir vor Freudigkeit geschlagen. Noch weiters: Wir gehen mit musik und fahren in die Kirche, wo wir von dem arbeitslosen Popo bekopuliret wurden. Nachdem der Popo auch dem Volke etwas Segen gegeben, wurden wir vor der Kirche beflintenfeuert, und mit zwei ungeduldigen Pöllern beknollet. Der Joka wurde wegen Pulverrauch und Schiessen ungut bis zu Tische. Jezt gehen wir essen. Oben hat geprüsidiret der Popo und hat gesegnet was kommen wird; deren war viel. Zuerst juva, govedina, mismo imali dann kajgana, tarana mit Zwiebel, Gebratenen tukac, und einjährigen prasac. Šerežanin Cvetojević hat ihm den Kopf mit hangjar abgehaut. Zulezt pogača mit Zuckerbeshotterung, onda smo imali 5 barila vina, und haben kolo getanzet in der Luft vor der Kirche. Wegen papierischen Mangel muss ich

die Schreibung schliessen. Sbogom brate Gajo tvoj priatelj Jovan.

Iz tega le originalnega pisma morete videti, kako so bili graničarski korporali dobro podkovani v nemščini; še naši župani, tisti, ki se radi bahajo z nemščino, ne znajo pol tako pravilno nemški pisati, kakor je pisal graničarski korporal, ko se je ženil, torej še mlad.

Ta okolnost me navdaja z upanjem, da nas še ne bodo tako hitro ponemčili, ker tudi Vojne Krajine nijso mogli ponemčiti, čeravno so vsakemu dečku, kakor hitro je oblekel „bre-güše“, začeli v glavo zabijati „umgangssprache“.

Denes vam nemam kaj več pisati, tako sem trom, da ne zmorem pametne misli, ko bi mi tudi kdo dajal za njo nov nemškomagjarsk desetak.

Vaš stari

Spectabis.

pripeljali tudi do revolucije, katere posledice se ne more zdaj preračunati.

Chileni stavijo te-le mirovne pogoje: Odstopiti se jim ima Autofagasta z vsem ozemljem, izročiti se jim brodovje bolivijsko in peruvasko, vojne odškodnine pa plača Peru 500 milijonov, Bolivija 250 milijonov. Dokler pa se ta odškodnina popolnoma ne poravnata, zasidli bodo Chileni Callao ter na svoj račun imeli rudnike za baker in salpeter.

V **južni Afriki** Angleži nemajo sreče; prijeli so angleški vojaki boerce v Laingsneku dne 28. t. m., a boerci so jih od bili ter imajo Angleži dosti izgube.

Dopisi.

Iz Celja 29. jan. [Izv. dop.] Na tukajšnji gimnaziji je razpisana zdaj učiteljska služba za klasično filologijo in kar se nam čudno zdi, je to, da je v razpisilu navedena opazka, da je učni jezik nemški. Te opombe dozdej nijsmo nahajali; kaj pomeni to ravno v sedanji dobi? Ali nam hočejo uriniti zopet kakega „trdega Nemca“, kakor je češki Vencličkov Marek, dozdej predsednik tukajšnjega nemškega društva, kjer odvetnik dr. Glantschnigg (Klančnik) „ein schneidiger Redner“, kakor ga imenuje „Tagespošta“ uganja svoje burke in požira žolec zaradi „Windischerjev“. Da bi vendar enkrat ti nemčurji pobrali svoja kopita, in se preselili mej svoje in bi nas pustili mej svojimi. Voščimo jim gotovo iz dna srca „srečen pot!“

Iz Divače 26. jan. [Izv. dop.] Semen po zimi — nijsva bila prijatelja, in v tem me sedanje ljubeznjivo vreme, ki dan za dnevom siplje sneg na Kraška naša tla, še bolj potrjuje; pa dolgi čas in poročila necega dopisnika v vaš list o Divaških veseljah, ki so že bile in ki še le bodo, privabile so z drugimi semnjevalci denes tudi mene v Divačo.

Pravega namena sicer nijsem dosegel, ker sem malo prodal; semnjevalo se je slabo. Ceste pod snegom in ledom; živine malo, ker so jo ljudje že za davke do malega poprodali; le drugih prodajalcev je še nekaj bilo: ali kaj, ko ubogi kmet še za vsakdanji kruh nema denarja. Kratko in malo, bil je denaš-semenj slab, prav slab in Bog daj Divačanom srečo, da bi bil prihodnji kaj boljši, mnogo boljši! —

Ko pa že na semnji veselja nijsem mogel najti, iskal sem ga drugod v družbi za gorko pečjo. Poizvedel sem po društvenih razmerah Divaških. Bral sem bil namreč v vašem listu dopis o veselici dne 2. januarja, kaka „narodna“ veselica je to bila; slišal sem bil celo nekaj, da se snuje čitalnica: dovolj reči torej, kakor sem mislil, da si v veselji mej znanci dolgi zimski popoldan okrajšam. Veselica dne 2. januarja tedaj — ples, kakor po krčmah na deželi sploh, ples od popoldneva do jutra, katerega je nekaj fantov napravilo, ne več, ne manj, in kakeršnih je pod milim našim nebom pred pustom dovolj. Škoda pa vendar papirja in prostora v „Slov. Narodu“ ter bi bil dopisnik pač bolj prav storil, ko bi bil vse sladke občutke, ki jih je bil morda na plesu občutil, za se ohranil ter tako „Slov. Naroda“ pred domačimi ljudmi ne smešil. — In čitalnica! „Če pristopi Janez ali pa Pavle, pa jaz ne bom“, in tako vsi. Sloge, sloge, dragi Divačani! najprej mej soboj složni, če ne se čitalnica zida na pesek. Kadar gre za narodno stvar, takrat se na osobne prepire ne sme ozirati. In kako zelo bi čitalnica potrebna in koristna bila, da bi ljudje kaj brali in naučili se, to vé vsak, kdor žalostne tukajšnje razmere v tej zadevi količkaj pozna.

In tako me je gnalo drugam, ko v prvi družbi nijsem našel veselja, drugam, da poizvem kaj o plesu ki bi po naznanilu v „Slovenskem Narodu“ 2. februarja biti imel. Pa nesreča je nesreča. Zvedel sem le, da ga ne bo, in dotični krčmar je še bolj jezen ko jaz, da ga ne bo; najbolj se mi pa še zato smili, da mu dopisnik, ki bi morda rad plesal, tega popred nič povedal nij, ampak je še le iz „Slovenskega Naroda“ za to zvedel. In tako mi je tedaj še to veselje po vodi splavalo! Res semenj po zimi — nikoli ne bodeva prijatelja, vzlasti v Divačo ne pridem semnjevat, pa tudi plesat ne, ker bi moral morda na sapo. Tebi, dopisnik, pa, ki takšne reči „Slovenskemu Narodu“ poročáš; tebi, ki se morda veseliš, če kako nezrelo svojo misel tiskano vidiš in misliš, da je „Slov. Narod“ za igračo ustvarjen, tebi tega nikoli odpustil ne bom: bilo bi boljše, da bi pero na polico shranil. (Tudi mi imamo odslej zanj le — papirni koš. Ur.)

Iz Sofije v Bolgariji 19. jan. [Izv. dop.] Društveno življenje v bolgarskeji prestolnici dobiva nepričakovano brzo vse večjo in večjo živahnost. Mej tukajšnjimi društvi v to svrhu gotovo največ pripomore „Slavjanska Beseda“, katera je v kratkem času svojega postanka napravila že dosta svojemu cilju odgovarjajočih zabav in predstav. V letošnji sezoni napravila je dve veliki zabavi, jedno v spomin pada Plevne a drugo (koncert) na starega leta večer. „Slavjanska Beseda“ smatrala je tudi za svojo sveto dolžnost storiti kolikor mogoče za unesrečene brate v Zagrebu. Za to se je napravila mej članovi pri zabavah zbirka v to svrhu, in nabralo se je okolo 500 frankov v zlatu. Tukajšnje „blagotvorniteljno društvo“ dalo je včeraj v korist Zagrebčanom v dvorani narodnega sebranja „vokalno-muzikalen večer“ pri katerem je sodeloval pevski zbor „Slavj. Besede“ in „in corpore“ in člen tega društva: g. Mrvik (na citre) ter članovi blagotvornit. društva: gospa Loginova, gospa Bradelj, in gđe. Burmova (na glasoviru).

Pevski zbor je zapel Zajčev „U boj!“ na obče odobravanje. Ta pesen posebno ugaja bolgarskemu duhu in mišljenju, — a morda je tudi času primerna. Zato se je slušala z veliko pozornostjo in je napravila živahen utisek. Druge točke programa izvele so se tudi skrog in skrog dobro, ter so zadobile zaslužen pohvalo mej občinstvom.

Omeniti moram, da je pri tem koncertu bil navzočen sam Nj. Visočanstvo knez od početka pa čisto do kraja. Bili so tudi došli: avstrijski generalni konzul grof Khevenhüller, ruski diplomatični agent, srbski konzul Gruič, nemški konzul Thielau, francoski konzul Schaffer, angleški, belgijski, italijanski in grški diplomatični agentje. Celo turški člen vakufske komisije Nihad paša bil je navzočen. In pevski zbor je z navdušenjem v njegovej navzočnosti izpel besede:

U boj, u boj mač iztoka bračo,
Nek Turčin zna kako mremo mi!

Bili so mej slušatelji koncerta tudi vsi ministri in višji dostojanstveniki vojni in mestjanski. V obče je bila polna dvorana, čeravno so bile cene za vhod visoko postavljene; n. pr. I. mesto 5 rubljev (= 8 gld.), II. mesto 3 rublje (= 5 gld.), III. mesto 2 rublja. IV. mesto 1 rubelj (= 1 gld. 60 kr.)

„Slavjanska beseda“ namerava v tem predpustu dati še nekaj zabav, a v postnem času znanstvena predavanja, katera so obljubili držati: dr. Jireček (iz zgodovine), prof.

Bezenšek (iz slavjanske literature), D. Grekov (o pravnih vprašanjih), D. Vlkov (o slavjanskej vzajemnosti) itd.

V politiki je zdaj precej mirno, prvič ker se je razšlo narodno sebranje, a drugič ker imamo še pravoslavne božične praznike. Zato-rej denašnji dopis sklenem, ne da bi zabredel v politična vprašanja. B.

Domače stvari.

— („Ljubljanskega Zvona“ II. zvezek), ki se je denes začel razpošiljati, ima to raznovrstno vsebino: 1. Stanislav, Slovenskim svatom, pesen; 2. Jos. Jurčič, Rokovnjači, historičen roman, dalje; 3. dr. H. Dolenc, Spomini o cirkniškem jezeru II.; 4. Ivan Frank, Estetična načela pri obleki in stanovanji III., IV.; 5. Fr. Levstik, Rječnik hrvatskoga ili srbskoga jezika, obraduje Dj. Daničić; 6. Bojan, Na semnji, pesen; 7. Anton Kos, Prošnja, pesen; 8. dr. I. Tavčar, Otok in Struga, novela II.; 9. L. Žvab, Ivan Ž. V. Popovič, slovenski pisatelj; 10. Jos. Starč, Pisma iz Zagreba I.; 11. Fr. Erjavec, Rák (dalje); 12. dr. Ign. Klemenčič, O fotofonu (konec); 13. Ant. Bezenšek, O novobolgarskeji literaturi II.; 14. V. Valenta, glasbene vesti; 15. Fr. Levec, Dva napisa Preširnova; 16. Fr. Levec, Imenitna knjiga (Pypinova zgodovina slovenskih literatur); 17. Slovenski glasnik, 18. Urednikova listnica in listnica opravištva. Ta zvezek ima 1/4 pole priloge. Druga številka „Zvona“ tiskana je z novo mašino, katero je „Narodna tiskarna“ kupila od firme Albert & Comp. v Frankenthalu na bavarskem Palatinskem; zategadelj je tisk še čistejši nego je bil v prvem zvezku.

— (Izboren ples) na čast Vodnikovemu spominu bode kakor vsako leto dosle tudi letos v narodnej čitalnici ljubljanske v sredo dne 2. februarja. Začetek plesu, pri katerem bode svirala vojaška godba, je ob 8. uri zvečer. Za čitalnične druženike je vstop prost, a vsak po kacam druženiku uveden gost plača 1 gld. vstopnine. Opomba za čitalnične druženike: v nedeljo dne 20. febr. bode drugi društveni ples, isto tako brez „besede“, pri katerem svira tudi vojaška godba. Na ta izborni ples uljudno vabi odbor čitalnični.

— (Trgovsko bolniško in penzijsko društvo v Ljubljani) ima v nedeljo 6. februarja ob 11. uri dopoldne v mestnej dvorani občni zbor.

— (Jug) Zadnjo soboto večer je prišlo k nam precej toplo južno vreme, ki je sneg in led začelo tajati in je nadaljevalo svoje delo tudi v nedeljo. Ljubljanske ulice bile so podobne v nedeljo malemu močvirju. Drsalci so zastoj romali na „kern“ in novo drsališče pod Tivolijem, kajti povsod se je led tajal in voda je stala nad njim. Tudi z nameravanim izletom drsalcev na Blejsko jezero na svečnico ne bo nič, kajti tudi od tam je prišlo poročilo, da je led omečil se.

— (Tatovje) so vlomili v noči od petka na soboto v Šiški v magazin ljubljanskega trgovca g. Maurerja. S ponarejenim ključem so odprli več ključavnic na trdnih železnih vratih in pokradli raznovrstnega blaga za kacic 70 gld. ter srečno odšli.

— (Porotniki.) Za prvo zasedanje porotnega sodišča v Ljubljani, ki se prične v dan 14. februarja, izžrebani so ti-le porotniki: Iz Ljubljane: Strohmayr Jožef, črevljarski mojster; Hansel Vincencij, mizar; Mikulinič Anton, oštir; Koželj Josip, gospodar; Lahaj-

nar Karel, gospodar; Smrdu Andrej, kramar; Cegnar Blaž, trgovinski agent; Zitterer vitez Cavalchina; Rant Matevž, gospodar in trgovec; Naglas Jakob, gospodar; Sušnik Vencelj, oštir; Seeman Ignacij, trgovec; Gestrin Ivan, gospodar; Jemec Gašpar, gospodar; Matevž Jožef, gospodar; Turk Hugon, kupčijski vodja; Frisch Ivan, gospodar; Petričič Vaso, trgovec; Kaman Anton, krznar. Iz Kranja: Toman Henrik, trgovec z lesom. Iz Kamnika: Poljak Jožef, usnar; Hrastnik Lovrenc, mesar. Iz Podbrezja je Pavlin Aleksander; iz Železnikov Globočnik Anton; iz loških Poljan Burger Ferdinand; z Viča Lavrič Jožef, gostilnar; iz Mirk Kotnik Karel, iz Litije Vakonik; z Vrhniške Mayer Karel; iz Idrije Goli Franc, trgovec; iz Radeč Pintbach Jožef; z Dol Telban Ivan, posestnik; iz Buj Dekleva Leopold, posestnik; z Dovjega Janša Ivan; iz Tržiča Omersa Ivan, trgovec in Urbančič Ivan s Turna pri Novej gori. Dopolnilni porotniki: Hirschmann Egidij, Žitnik Jarnej, Mahr Edvard, Peterca Andrej, Zelenec Lovrenc, Zdešar Lovrenc, Lasecki Jožef, Blaž Franc in Horvat Matija — vsi iz Ljubljane.

— (Občni zbor društva Marijne bratovščine) vršil se je zadnje nedeljo v navzočnosti nad 100 udov v mestni dvorani. Iz poročila odborovega je razvidno, da je to že 123 let staro društvo posebno zadnje dve leti, kar mu je predstojnik mestni odbornik gospod Regali, napredovalo. Predlansko leto 1879 se je društveno premoženje pomnožilo za 1012 gld. 37 kr. in lansko leto 1880 za 1017 gld. 93 kr. Udov je pristopilo leta 1879 novih 125, leta 1880 pa 149, dozdaj še nikdar doseženo število. Dohodkov je imelo lansko leto društvo 12.945 gld. 81½ kr., stroškov pa 12.739 gld. 92 kr. Uboge ude je društvo podpiralo s 185 gld. 52 kr., mnogim obubožanim udom pa je odpustilo plačevanje letnih doneskov. Društveno premoženje znaša koncem leta 1880 23.454 gld. 4 kr. Denar je večinoma na posestva naložen. Udov šteje društvo 466

moških in 1457 ženskih, vkup 1923. Občni zbor je izjavil g. predstojniku Regaliju in odboru za uspešno delovanje jednoglasno zahvalo in dovolil udom predstojništva, predstojniku, tajniku in blagajniku, v priznanje posebno nagrado. Za društvene reveže, da se jim v izrednih slučajih in ob svečnici dovoli podpora, je občni zbor na predlog g. Regalija dovolil posebej 40 gld. Razen tega je zbor naročil odboru, da potrebno ukrene, da se pogrebi udov lepšajo s tem, da se določijo tudi svetilci pri pogrebu. V odbor so bili izvoljeni gg.: Pirnat Tomaž, Pajsar Tomaž in Zupančič Jakob. Odbor pa je izvolil za predstojnika društvu g. Regalija, za njega namestnika g. Zupančiča, za blagajnika g. Drašlerja in za tajnika g. Arka.

— (Program predpustnih veselice narodne čitalnice v Metliki) je za leto 1881 sledeči: Dne 23. januarja ples, dne 6. februarja Vodnikova svečanost, tombola in ples, dne 20. februarja ples, dne 27. februarja ples, dne 1. marca finale. Začetek veselice ob 8. uri zvečer.

— (Kropensko-Kamnogoriška čitalnica) v Kropi napravi dne 2. februarja letos v spomin Valentinu Vodniku veselico. Vstopnina za ude prosta, za neude 10 kr. Začetek ob ½7. uri zvečer. Program: 1. Nagovor. 2. „Strast in krepost“, vesela igra v dveh dejanjih s petjem. 3. Petje. 4. Tombola. 5. Ples.

— (Tolminska čitalnica) napravi 5. februarja v Devetakovej dvorani veselico. Spored je: 1. Petje: Banovci. 2. Govor. 3. Petje: Jadransko morje. 4. Županova Micika, kratkočasna igra s petjem. 1. dejanje. 5. Petje: Slepca. 6. Županova Micika. 2. dejanje. 7. Petje: U boj. Začetek ob 7. uri zvečer. Po besedi domača zabava. Vstopnina k besedi za odrasle 20 novč. za otroke 10 novč.

Razne vesti.

* (Na smrt obsojen) je bil od porotnikov v Pragi zadnje soboto Josip Basta iz

Kvetinova, ker je po leti vplanskega leta ubil svojo ženo.

* (Štirinógtat.) V Hamburgu so prijeli in zaprli nekega cunjarja, ki je privadil svojega psa, da je lazil v gospodski kuhinje in tam kradel srebrne žlice itd. Policaj je cunjarja zasačil baš ko mu je pasji tat dve dragoceni žlici prinesel v gobci, kateri je bil ukral v neke imovitej hiši.

Umrli so v Ljubljani:

25. januarja: Edvard Videmšek, krojačev sin, 13 mesecev, pred škofijo št. 18, za vodeno glavo. — Marija Dolžan mizarjeva hči, 3 dni na tržaški cesti št. 26, za slabostjo.

26. januarja: Janez Jerič, gimnazijalec, 12½ l., na Dunajski cesti za jetiko.

V deželnej bolnici.

23. januarja: Jarnej Grkman, gostač, 60 let za starostno slabostjo.

24. januarja: Janez Kranja, dninar, 45 let za rakom v želodci. — Marija Eržen, fabriška delavka, 19 let, za vnetico možjanske mreže.

Tuji.

29. januarja:

Pri **Malič**: Zankl iz Gradca. — Daniel, Horwitz, Goldman, Schidlof z Dunaja. — Jonke iz Kočevja. — Bertrand iz Loire. — Premier z Dunaja. — Wolheim iz Velike Kanije. — Dembzerger iz Tržiča. — Razingier iz Wurzna. — Jax iz Inomosta. — Mohrhof, Walter, Fried z Dunaja. — Klavčič iz Nove vasi.

Dunajska borza 31. januarja

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	72 gld.	75 kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	73	85
Enotni drž. dolg v srebru	88	55
Zlata renta	—	—
1860 drž. posojilo	817	—
Akcije narodne banke	283	—
Kreditne akcije	118	65
London	—	—
Srebro	9	38
Napol.	5	54
C. kr. cekini	58	95
Državne marke	—	—

Na deželi se sprejme takoj v službo pošten, zanesljiv, slovenskega jezika zmožen, v prodaji spe-cerijskega blaga že izvežban (53—2)

dečko.

Vprašanja in pogoje naj se stavijo na trgovca Ant. Poljšaka v Šturiji, pošta Ajdovščina.

Pekarija v najem

dá se v trgu Sv. Lenartu pri Mariboru; tam je tudi okrajna sodnija ter je s pekarijo združenega več zemljišča. (48—2)

Kdor jo hoče v najem vzeti, naj se obrne do lastnice gospe Karline Sohler v Ptui.

Loterijske srečke.

Na Dunaji 29. januarja: 32, 85, 4, 58, 84.

V Gradci 29. januarja: 51, 28, 77, 81, 56.

Lekar J. Nussbaumer-jevo ! zdravstveno vino !

Kitajsko-železno-malaga-vino

najzanesljivejše in neoporekljivo zdravilo, da se

kri nareja in čisti

ter najhitreje odpravi:

pomanjkanje krvi, bledico, bolezen v želodci, bolezni spolskih organov, osobito moževsko slabost in neplodnost.

!! Bolezni v jabolku, goltanci in pljučah !!

! Kitajsko Malaga-vino !

imejoč v sebi čistega kinina samo tako, kakor se prilega truplo, izvrstno krepilo za otroke in žene po hudej bolezni.

Profesor in zdravstveni svetovalec g. dr. Thaler na porodišnici v Lincu o tem fabrikatu tako-le govori:

Potrjujem, da sem v Kitajsko-železno-Malaga-vinu lekarja J. Nussbaumerja v Celovci dobil izvrstno in lahko prebavljivo zdravilo, katero smem vrlo priporočati. Prof. dr. J. B. Thaler.

Radostno potrjuje podpisani, da je Kitajsko-železno-Malaga-vino lekarja Nussbaumerja v Celovci prepat izvrstne dobroti in vplivnosti ter v svojej lastnosti množitelj krvi in pospešujoč prebavljenje mnogo prekosi vse druge železne preparate.

(515—17)

Dr. L. Winternitz.

Zalogo za Kranjsko ima lekar G. Piccoli v Ljubljani.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite, revmatične bolečine v zobéh in glavi; malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje.

Zahval smo dobili že celo množico. — 1 steklenica 50 kr. — Pravega prodaje samo (638—12)

lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu v Ljubljani.

Najboljše in najuplivnejše Norveško

pomuhljevo olje iz kitovih jeter

zoper škroflje, krvico, pljučnico, kašelj itd. itd., v sklenicah à 60 kr.,

združeno z železnim jodirom

posebno dobro za one, ki imajo premalo krvi ali ki si imajo kri čistiti

v sklenicah à 1 gld. prodaje

G. PICCOLI,

lekar „k angelu“,

(490—15) na dunajski cesti v Ljubljani.